

Federale
Overheidsdienst
FINANCIEN

THESAURIE

Koninklijke Munt van België

Jaarverslag 2024

27/03/2025

WWW.FIN.BELGIUM.BE

THESAURIE • FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIEN

.be

INHOUD

1	Voorwoord.....	3
2	Analyse van de activiteiten van de KMB in 2024	3
	2.1 De Muntmeester	3
	2.2 Controleur van de Aanmunting	5
	2.3 De inspecteur van het essai	5
	2.3.1 Het waarborgkantoor	5
	2.3.2 Het Nationaal Analysecentrum voor Munten	9
	2.4 Coördinator van het lastenboek	15
	2.4.1 Samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Munt.....	15
	2.4.2 Samenwerking met andere eurolanden	28
3	Besluit kwaliteitsmanagement 2024 en vooruitblik 2025	30
4	Bijlagen.....	31

1 Voorwoord

De afgelopen jaren vervulde de Koninklijke Munt van België (KMB) haar opdrachten binnen het ambitiekader van de FOD Financiën en dit vanuit haar moederadministratie de Algemene Administratie van de Thesaurie. Correcte uitvoering, dienstbaarheid, gedrevenheid en integriteit waren ook voor de KMB de leidende waarden.

Het jaarverslag 2024 van de KMB sluit verder aan op de rapportering van de voorgaande jaren met betrekking tot de taken van de verschillende afdelingen: managementondersteuning, design en labo van de administratieve dienst KMB. Tot slot blikken we vooruit op 2025.

2 Analyse van de activiteiten van de KMB in 2024

2.1 De Muntmeester

Het voorbije jaar was *business as usual* aangezien de overeenkomsten met de onderaannemers¹ zich middenin de gegunde contractduur bevinden. Daardoor bleef het takenpakket onverkort:

1. de bestelling van de circulatiemunten;
2. de kwaliteitscontrole van muntstukken in circulatie en de hulp bij de screening van valse muntstukken;
3. de vertegenwoordiging van de Belgische Staat op internationaal niveau;
4. de uitvoering van alle door de wet opgelegde activiteiten, met uitzondering van deze vermeld onder één tot en met drie. Voor dit laatste punt gaat het vooral om het geheel van de taken die als waarborgkantoor van de edele metalen uitgeoefend worden en dit conform met de wet van 11 augustus 1987 houdende waarborg van werken uit edele metalen en het koninklijk besluit van 18 januari 1990 houdende uitvoeringsmodaliteiten van deze wet.

Net zoals de voorbije jaren werd **operationeel** gestreefd naar een correcte uitvoering en coördinatie van de lastenboeken. Teamvergaderingen en deelnames aan het beheerscomité van de Thesaurie droegen bij tot de continue monitoring.

---

¹ de Koninklijke Nederlandse Munt (productie en commercialisatie van circulatie – en verzamelmunten) en het Slovaakse Monea (vernietiging van voor circulatie ongeschikte muntstukken)

De ontwikkelde *Key Risk Indicator* die de stocks opvolgt, wees op de noodzaak om begin dit jaar munten van vijf en vijftig cent te bestellen. Daarnaast was er ook een behoefte aan twee euro munten, maar door de budgettaire beperkingen kon deze volledige behoefte niet worden ingevuld. Daarom werd de strategisch genomen beslissing met de stakeholders verdergezet om voorrang te geven aan lagere denominaties voor de productie aangezien ons land een grote stock aan één euro munten bezit. Toch werden in totaal vier miljoen herdenkingsmuntstukken van twee euro geproduceerd voor circulatie, gelijk verdeeld over de twee thema's van dit jaar: het Belgisch voorzitterschap van de EU en de strijd tegen kanker. De muntpresentaties vonden opnieuw op unieke locaties plaats.

Inzake **HR (Personeel)** viel het vertrek van een medewerker te noteren die na een lange carrière bij de FOD Financiën met pensioen ging. Een vervanging wordt voorzien in 2025, die tevens zal kaderen in de successieplanning van het huidige hoofd van het labo, dat met pensioen zal gaan in 2026. Daarnaast werd het Rosettacontract van een andere medewerker verlengd met twee jaar tot de zomer 2026.

De **externe en interne audits** in het kader van de ISO 9001:2015 leverden elf verbeterpunten op, te verdelen over zes medium opmerkingen en vijf aanbevelingen. Een aantal van deze opmerkingen houden verband met het verder in detail uitwerken van de kennisdeling die noodzakelijk is met oog op de voornoemde successieplanning.

Wat de **vertegenwoordigingsopdracht** betreft, bleef de KMB ons land vertegenwoordigen op verschillende vlakken. Enerzijds via de *Mint Directors Working Group* (MDWG) en haar *task force* werkgroepen, anderzijds in de expertgroepen (ECSC, ECOWG en CCEG). Tevens werd deelgenomen aan de *Coin Conference*.

Op **strategisch vlak** werd verder ingezet op het proberen bewust maken van het oppotgedrag van burgers. Daartoe werd een communicatiecampagne op sociale media gelanceerd in de tweede jaarhelft, evenals een tv-spot in het kader van de "Federale Minuut". Een verdere communicatiecampagne werd echter niet weerhouden door de Inspectie van Financiën.

Ook het project van verhuis naar het nieuwe cashcenter van de Nationale Bank werd het voorbije jaar uitgewerkt.

2.2 Controleur van de Aanmunting

In het koninklijk besluit van 15 maart 2022, houdende regeling van specifieke missies van de KMB, welke het oude organieke reglement van 5 augustus 1992 vervangt, staat vermeld dat de inspecteur van het essai optreedt als rekenplichtige van de metalen. Deze staat in voor de bewaring van alle metalen en metalen producten die eigendom zijn van de KMB of die aan hem door derden tegen ontvangstbewijs zijn afgegeven.

De inventaris van alle metalen en metalen producten werd per eind 2024 opgenomen en verwerkt in de rekening van de waren bestemd voor het Rekenhof.

Tijdens het jaar 2024 betroffen de bewegingen in deze inventaris de verkoop van commerciële stukken door *Fin Shop*. De verkopen van munten en materialen voor rekening van de KMB was in 2024 goed voor een bedrag van 16.862,34 euro ten opzichte van 14.505,00 euro in 2023.

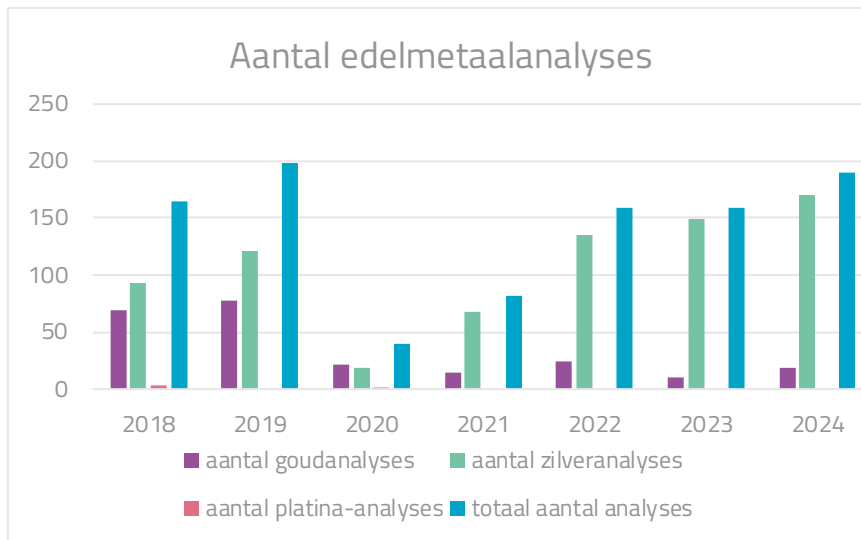
2.3 De inspecteur van het essai

2.3.1 HET WAARBORGKANTOOR

ANALYSES

In 2024 werden er meer edelmetalaanalyses uitgevoerd dan in 2023, namelijk 190 ten opzichte van 159. De stijging is vooral te wijten aan het groter aantal zilveranalyses, zijnde 171 in 2024 ten opzichte van 149 in 2023. Het totaal aantal analyses ligt iets onder de 198 analyses die in 2019 werden uitgevoerd.

Het aantal goudanalyses was in 2024 hoger, namelijk negentien ten opzichte van tien in 2023. Uit onderstaande grafiek valt op te maken dat na de COVID-periode het aantal zilveranalyses fors is toegenomen.

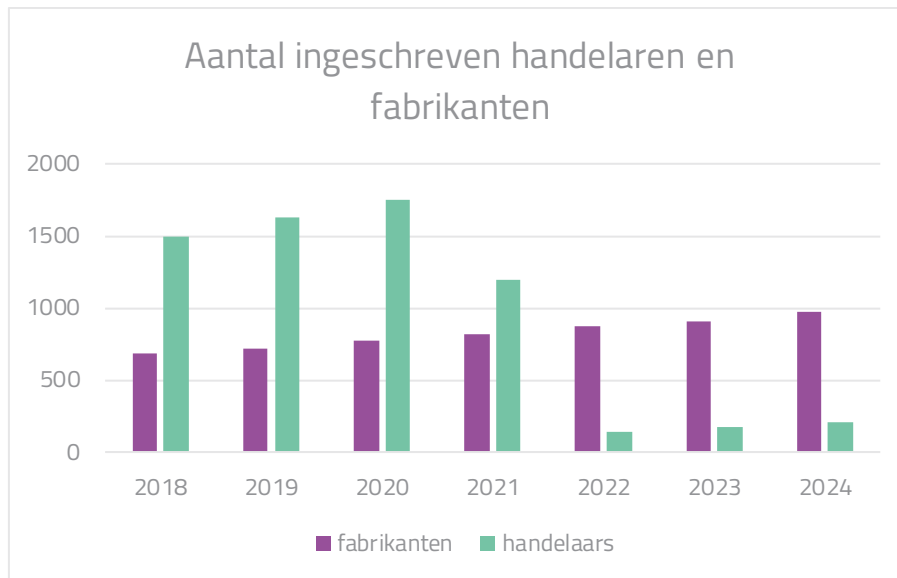

REGISTRATIES

Op de volgende grafiek wordt de evolutie van het aantal registraties bij het waarborgkantoor weergegeven sinds 2018. De globaal licht stijgende trend van het aantal geregistreerde fabrikanten in de sector van het verwerken van edelmetaal is opvallend. In 2024 is er wel een sterke stijging van het aantal nieuwe fabrikanten. Een verklaring kan liggen in de gestegen goud- en zilverprijzen die de sector aantrekkelijker maken.

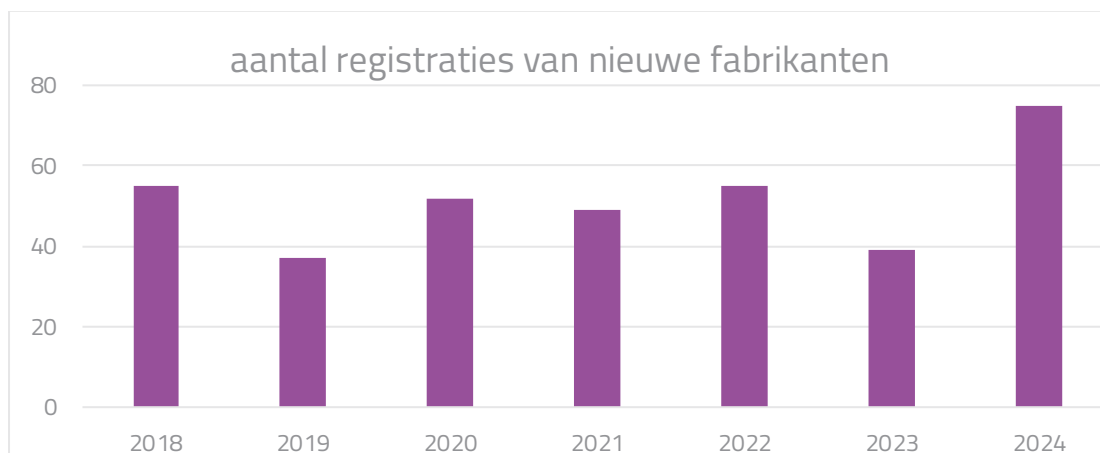
Wat de registratie van de handelaars betreft, moet opgemerkt worden dat de verplichte registratie sinds 19 juli 2021 door een wetswijziging is afgeschaft. Enkel de opkopers van edele metalen, fabrikanten en handelskeurmeesters moeten zich registreren, en dit zonder jaarlijkse hernieuwing. Onder de categorie van handelaars vallen vanaf 19 juli 2021 alleen nog de opkopers van edele metalen, die in de volgende grafiek zijn weergegeven. Bijgevolg is de historische vergelijking voor de handelaren niet meer relevant.

Op 31/12/2023 waren er 177 opkopers geregistreerd en op 31/12/2024 waren dat er 206. Dat betekent dus een netto toename van 29 opkopers in 2024.

Het aantal geregistreerde nieuwe stempelhandtekeningen bedroeg 75 in 2024 ten opzichte van 39 in 2023, een sterke stijging van 192,3 procent .

In 2024 waren er ook vier uitschrijvingen van fabrikanten en in de periode daarvoor zes uitschrijvingen via de applicatie, waardoor er uiteindelijk eind 2024, 972 fabrikanten zijn ingeschreven als zijnde actief in de edelmetaalsector ten opzichte van 907 eind 2023.

KLANTENTEVREDENHEIDSENQUÊTE

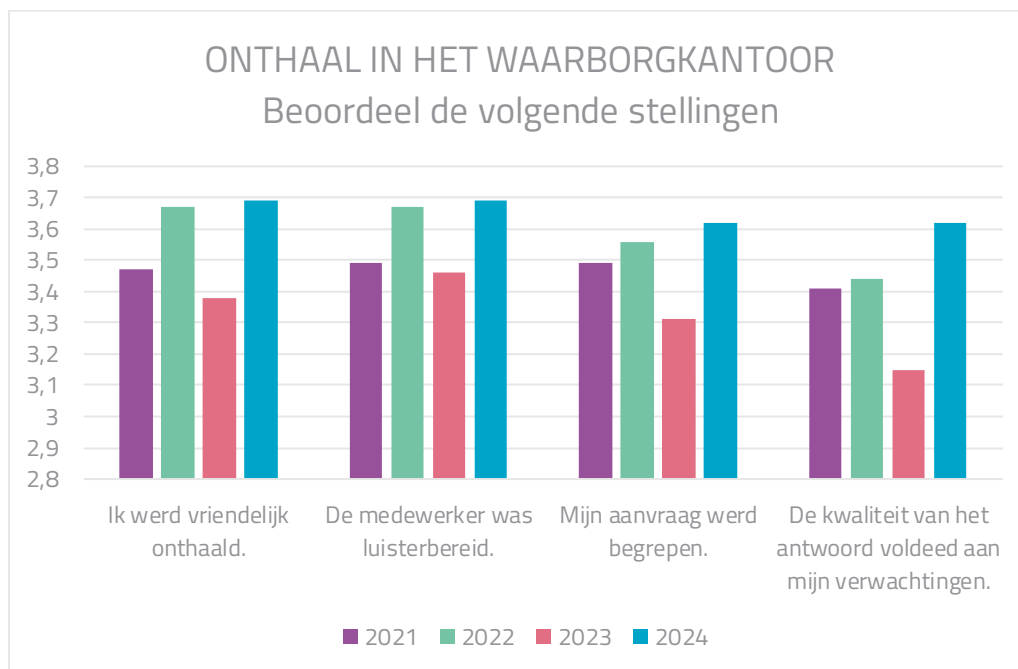
In het kader van het streven naar voortdurende verbetering, werd ook in 2024 een enquête gehouden bij de klanten van het waarborgkantoor met behulp van de ICT-tool 'SurveyMonkey' van de FOD Financiën.

Er werden zeven vragen gesteld (zie bijlage 1). Elke nieuwe ingeschreven opkoper van edele metalen en fabrikant in de periode november 2023 – november 2024 werd gecontacteerd via een brief, waarop een QR- en barcode de link maakten naar de relevante vragenlijst.

In totaal betreft het 73 fabrikanten en 40 opkopers van edele metalen.

In vergelijking met de vorige enquête in 2023 was de respons ietwat lager, namelijk 17,70% (20 reacties op 113 verstuurd brieven) ten opzichte van 22,22 procent gemiddeld (of 18 op 81 bevroegde fabrikanten en handelaars tezamen). De hierna opgenomen grafiek betreft de beoordeling door 13 respondenten van het onthaal in het waarborgkantoor. De gewogen gemiddelde score bedraagt 3,66 op 4 of 91,38 procent ten opzichte van 83,1 procent (3,325 op 4) in 2023, 89,6 procent in 2022 en 86,6 procent in 2021.

De stijging van de score ten opzichte van 2023 en tevens de hoogste score sinds 2021, valt waarschijnlijk te verklaren door de update in 2024 van de applicatie van het waarborgregister waardoor problemen, die bij het gebruik van de applicatie in 2023 voorkwamen, niet meer optraden. Vooral de betere score bij de betaling in 2024, namelijk 94,44 procent ondervond geen problemen terwijl deze score in 2023 slechts 56,25 procent bedroeg.

HANDELSKEURMEESTEREXAMEN

Er bood zich het voorbije jaar geen kandidaat handelskeurmeester aan waardoor er geen examen werd georganiseerd.

2.3.2 HET NATIONAAL ANALYSECENTRUM VOOR MUNTEN

VALSE EN BESCHADIGDE MUNTEN

Wat het Nationaal Analysecentrum voor Munten (NACM) betreft, was er een daling van het aantal valse munten, namelijk van 9.194 in 2023 naar 8.310 in 2024 of een daling van 9,62 procent. Ook het totaal aantal vermoedelijk valse munten daalde van 13.358 in 2023 naar 11.524 – ofwel 13,73 procent. Evenals de vorige jaren werd er een zeer uitgebreide controle op de loten van beschadigde munten uitgevoerd. Deze loten komen hoofdzakelijk van de muntsorteercentra (CIT) van Brinks en Loomis.

Daarnaast zijn er ook de beschadigde munten van de Nationale Bank van België (NBB) na voorafgaande goedkeuring voor controle door de KMB. In 2024 heeft de NBB onder andere een grote partij beschadigde munten overgedragen aan de CNAC, aangeleverd door een Nederlands recyclagebedrijf.

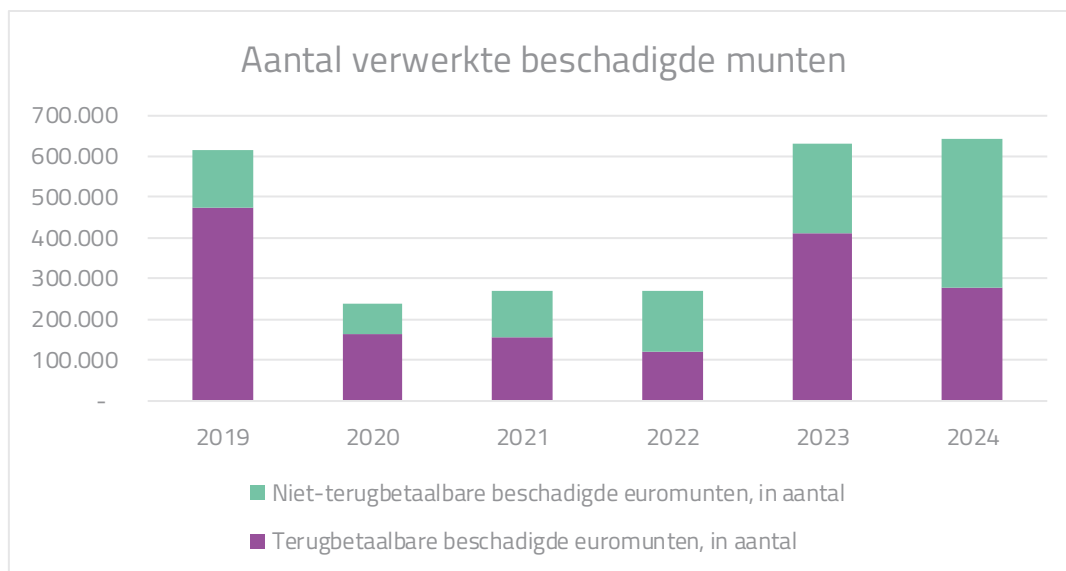
Het overeenkomstige lot beschadigde munten werd vervolgens door CDBV-M verzegeld en maakt onderdeel uit van een administratieve rechtszaak en ook van een juridisch onderzoek waardoor hierover in dit jaarverslag niet veel details kunnen vermeld worden.

Overeenkomstig de Europese Verordening 1210/2010 moet elk land van de eurozone de kwaliteit van de circulatiemunten van de acht denominaties (van één cent tot en met twee euro) controleren. De valse munten, de op euromunten gelijkende munten en de beschadigde munten moeten uit omloop worden gehaald.

Het grootste deel van de valse munten, op euromunten gelijkende munten, zoals bepaalde vreemde munten (bv. de Thaise 10 Baht en de Turkse Lira) en de beschadigde euromunten (onvrijwillig en vrijwillig beschadigd) worden door de sorteercentra tijdens een gereglementeerde echtheidscontrole via hun sorteertoestellen uit omloop gehaald. In totaal werden 616 valse munten van de hiervoor genoemde 8.310 valse munten bij de loten van beschadigde munten door de BE

CNAC gedetecteerd. De meerderheid, 7.694 valse munten, werden door de muntsorteertoestellen van de CIT's en de NBB gedetecteerd.

De volgende grafiek geeft een overzicht van de door de Staat terugbetaalbare en niet-terugbetaalbare euromunten, geclassificeerd per jaar, over de afgelopen vijf jaar. In 2019 ontving de KMB voor controle een grote stock aan munten die jaren was opgeslaan bij een geldtransporteur. De opvallende stijging in 2023 is dan weer toe te schrijven aan het deponeren van munten door goede doelen. Voor 2024 werd het lot van beschadigde munten, aangeboden door een Nederlands recyclagebedrijf, mee opgenomen, hoewel deze nog deel uitmaken van een lopende administratieve rechtszaak en juridisch onderzoek.

MUNTSORTEERTOESTELLEN

In 2024 werden - overeenkomstig de Europese Verordening 1210/2010 - in totaal veertien sorteertoestellen voor echtheidscontrole in de CIT- centra (Brinks en Loomis) en de Centrale Kas van de Nationale Bank van België, door het NACM gecontroleerd.

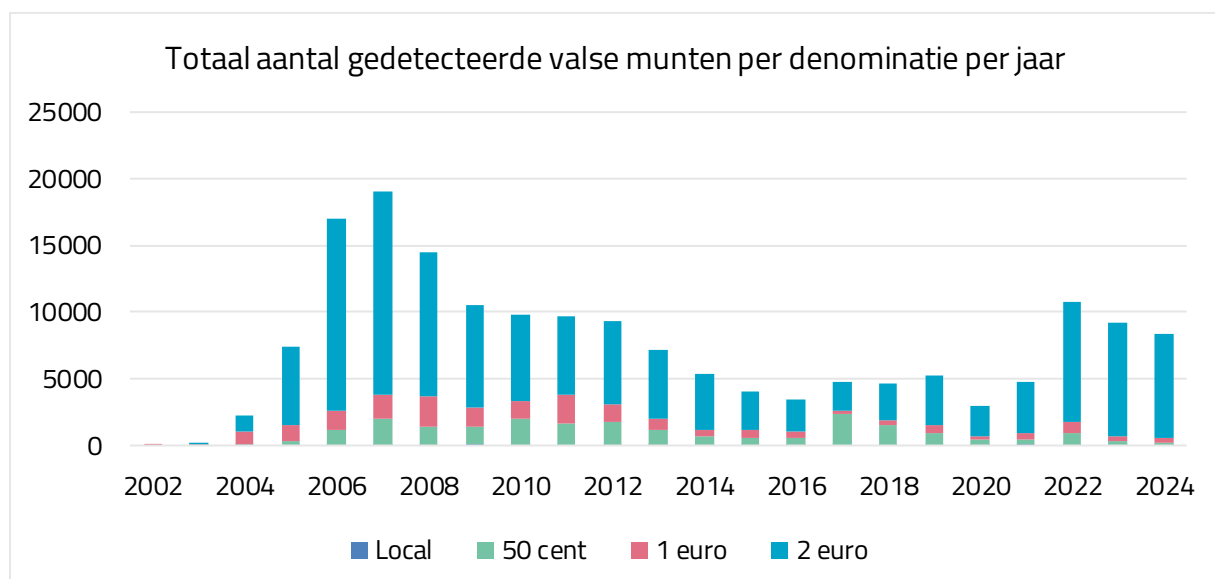
Evenals in 2023 werden bij Brinks zes toestellen getest. Als gevolg van een reorganisatie bij Brinks is er sinds 2024 nog maar één locatie voor hun muntsorteertoestellen. In Kortrijk en in Luik is er geen echtheidscontrole meer. De twee toestellen van Luik zijn in 2024, net zoals de twee toestellen van Kortrijk in 2023, naar Groot-Bijgaarden verhuisd.

Bij CIT Loomis in Laken (Brussel) werden vorig jaar twee nieuwe muntsorteertoestellen, die de drie in 2023 geteste toestellen vervangen, getest.

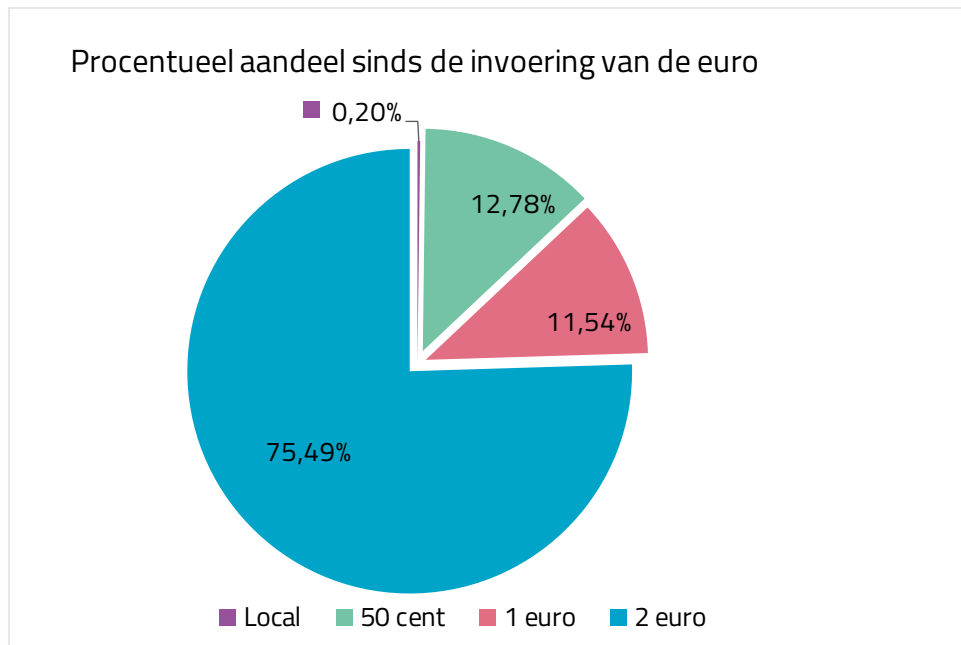
In de Centrale Kas van de NBB zijn zes muntsorteertoestellen getest (evenveel als het jaar voordien).

Alle geteste toestellen reageerden conform. Dat wil zeggen dat alle valse munten van de op Europees niveau geüniformiseerde testset ook effectief als valse munten werden verworpen.

Hierna volgt een overzicht van de sinds 2002 tot en met eind 2024 door de Belgische CNAC ontvangen valse euromunten. Gedurende deze periode werden naast de niet-conforme echte euromunten, beschadigde euromunten en op euromunten gelijkende vreemde munten, enkel valse munten van vijftig cent, één en twee euro ontvangen via de verschillende sorteercentra en de Centrale Dienst ter Beteugeling van de Valsmunterij (bevoegde dienst van de gerechtelijke politie).

De onderstaande grafiek toont de verhouding van valse munten van vijftig cent, één euro en twee euro ten opzichte van het totale aantal gedetecteerde valse munten sinds 2002.

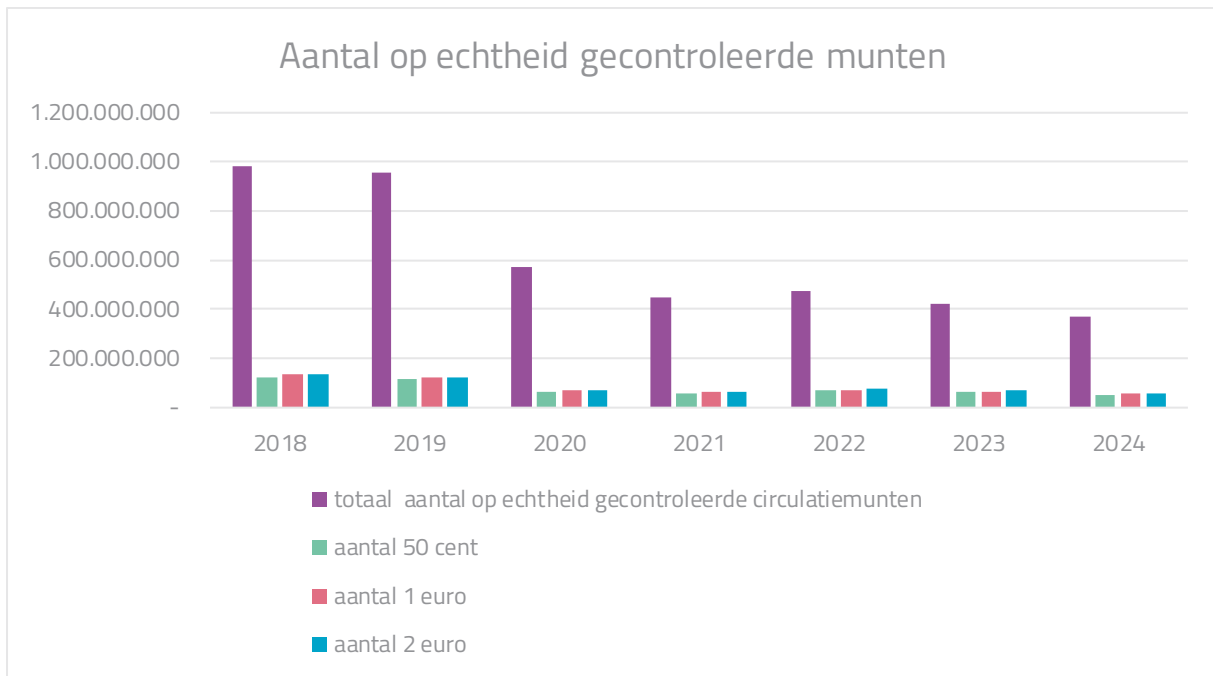

In het schema, "local": staat voor valse munten van vijftig cent, één en twee euro van lokale klassen (0,20 %), die vaak uit legeringen van lood en tin zijn samengesteld. De lokale klassen worden niet door het ETSC (European Technical and Scientific Centre) geclassificeerd als « gemeenschappelijke » klassen; ze zijn minder gebruikelijk, circuleren lokaal en worden dus lokaal geclassificeerd.

Bovenstaande munten werden dus in een gecontroleerde stroom van munten gevonden.

Sinds 2012 heeft de KMB een gedetailleerd overzicht van het aantal euromunten dat in België door de sorteercentra in het kader van de Europese Verordening 1210/2010 op echtheid werd gecontroleerd met een focus op de munten van vijftig cent, één en twee euro. De ingezette dalende trend van het gebruik van chartaal geld sinds 2015 zet zich opvallend door. De impact van de Coronacrisis op het gebruik van chartaal geld in 2020 en in 2021 is ook zeer duidelijk, net als de toepassing van de verplichte afronding in ons land. In 2020 en 2021 hebben we een daling waargenomen van de controles op de echtheid van munten met respectievelijk 41,6% en 53,6% ten opzichte van 2019, voor alle denominaties samen. In 2022 is er een lichte stijging van 6,2 procent ten opzichte van 2021 en dus een lichte trendbreuk van het totaal op echtheid gecontroleerde munten.

In 2023 is er daarentegen een lichte daling van 10,5 procent ten opzichte van 2022, die in 2024 wordt verdergezet met een daling van 13,4 procent ten opzichte van 2023. Vergeleken met 2019 bedraagt de daling zelfs 61,7 procent.

KWALITEITSCONTROLE VAN DE UITBESTEDE PRODUCTIE

Met betrekking tot de kwaliteitscontrole (visueel en fysieke parameters) van voor circulatie bestemde euromunten, vernoemen we in eerste plaats de uitbesteding van de productie aan de KNM. Overeenkomstig het relevante lastenboek werden er kwaliteitscontroles uitgevoerd: controles op de proefslagen en op de productiesamples.

Wat de commerciële productie betreft, werden zoals de voorbije jaren systematisch visuele controles verricht op verschillende uitgiffen en dit overeenkomstig met het proces PRO-LAB-03. Bijlage 2 geeft een overzicht van de verschillende stappen bij deze controle, evenals de data waarop het overeenkomstig design (zie ook proces PRO-CON-01) werd goedgekeurd.

REFERENTIEMUNTEN

De Belgische CNAC is sinds 2007, als gevolg van een beslissing van de MDWG dd. 12 oktober 2007, de centrale plaats voor de bewaring van de euro-referentiemunten. Het gaat om een munt waarnaar verwezen kan worden in geval van twijfel over de uitvoering van een munt. In de Europese procedure voor *Cross Checking* van euromunten dd. 21/10/2014 staat letterlijk: "*Reference Samples of annually produced coins stored at one mint defined by the MDWG: Currently in Belgium*". Overeenkomstig het kwaliteitsmanagementsysteem voor munten (QMSC) issue n°7 dd. 13/05/2015 van de MDWG, worden stalen van alle denominaties in een centrale plaats opgeslagen. De relevante tekst uit het document luidt als volgt: "*3.1.2. Sample coins of all denominations produced each year are stored at a central place, defined by the MDWG, to allow for a visual examination whenever needed.*"

Net als vorige jaren heeft het labo tijdens het voorbije jaar uit verschillende landen van de eurozone, die circulatiemunten hebben uitgegeven, een set referentiemunten ontvangen. In een Excel-tabel wordt dit per jaartal en per land (nationale zijde van de munt) en/of per munthuis van de eurozone opgevolgd. De munten worden in fardes per land bij de KMB bewaard.

Voor de volledigheid moet vermeld worden dat het QMSC volledig werd herzien op 01/09/2024. De nieuwe versie is geldig vanaf 23/10/2024. Met betrekking tot de referentiemunten was er de volgende wijziging, namelijk de tekst punt 3.1.2 van het QMSC luidt nu: "*Whenever requested by the MDWG sample coins should be sent to a central storage location, defined by the MDWG, to allow for visual and property checks whenever needed.*"

2.4 Coördinator van het lastenboek

De uitbestede activiteiten zijn voor de periode 2022-2025 gegund en verdeeld over drie aparte lastenboeken:

1. lastenboek met oog op de **productie van circulatiemunten** (Bestek nr. S&L/DA/2020/075);
2. concessieovereenkomst voor de **vernietiging van muntstukken** (Bestek nr. S&L/DA/2020/088);
3. openbare procedure voor de aanwijzing van de economische operator met wie ten behoeve van de KMB een licentieovereenkomst kan afgesloten worden voor de **commerciële exploitatierechten** van herdenkingsmunten, verzamelaarsmunten en medailles (S&L/DA/2021/015).

Voor het lastenboek met betrekking tot de productie van de circulatiemuntstukken is de opdracht gegund aan de Koninklijke Nederlandse Munt (KNM). Ook met betrekking tot de productie en commercialisatie van de verzamel- en herdenkingsmunten is met de KNM een licentieovereenkomst gesloten. Voor de concessie van de vernietiging van munten die uit omloop zijn genomen, is het Slovaakse *Monea Coin Technology* als partner aangeduid.

2.4.1 SAMENWERKING MET DE KONINKLIJKE NEDERLANDSE MUNT

Tijdens het voorbije jaar vond er één formele gemeenschappelijke vergadering plaats tussen de KMB en KNM. Op 20 juni ondernam KMB een bezoek aan het muntgebouw en -atelier van KNM, in het kader van de inspectie van de (commerciële) muntslagstempels die gebruikt werden in het jaar 2023. Daarbij werden 32 stempels meegenomen, en werd de rest vernietigd in het bijzijn van de inspecteur van het essai en de Muntmeester (overeenkomstig de bepalingen van het lastenboek). Aansluitend werd een overleg gehouden met het oog op de samenstelling van het officiële voorstel voor het jaarprogramma van de herdenkingsuitgiften voor het jaar 2025.

In het deel dat hierop volgt, worden de deeldomeinen van de huidige lastenboeken meer in detail besproken.

PRODUCTIE VAN CIRCULATIEMUNTSTUKKEN

De onderstaande aantallen betreffen de circulatiemuntstukken die in 2024 werden besteld door de KMB. Gebruikmakend van de cijfers over de evolutie binnen de stocks van de waardentransporteurs en de NBB, werd er bij aanvang van het jaar 2024 geraamd dat een productie van stukken van vijf en vijftig eurocent noodzakelijk zou zijn om aan de voorspelde marktvraag te voldoen. Tegelijk werd ook een bestelling voor twee euro muntstukken geplaatst, overeenkomstig de wens van de minister van Financiën om gedurende 2024 twee miljoen muntstukken van de twee euro herdenkingsmunt ter gelegenheid van de strijd tegen kanker in België in circulatie te brengen.

Bestelling 30/01/2024:

- 13.900.000 stuks 0,05 EUR
- 3.200.000 stuks 0,50 EUR
- 2.000.000 stuks 2,00 EUR (herdenkingsmunt strijd tegen kanker)

In 2022 stelde KNM ons er een eerste maal van op de hoogte dat de reguliere levertermijn van tien weken voor de bestellingen niet kon worden aangehouden, vanwege de grondstofproblemen die door de oorlog in Oekraïne ontstonden en de hiermee samenhangende sancties van de Europese Unie tegen Rusland, met als resultaat een sterk gekrompen Europese metaalmarkt. Hierdoor daalde het aantal leveranciers van muntplaatjes, wat resulteerde in een langere wachttijd. Ook in 2023 en 2024 kon KNM aantonen dat deze marktsituatie van de leveranciers onveranderd bleef, waardoor de levertermijn van de bestellingen verlengd diende te worden. De eerste leveringen van de bestelling van 30/01/2024 vonden uiteindelijk plaats op 3 juni 2024, de laatste leveringen werden gedaan op 12 november 2024.

Eerder, in het voorjaar van 2024, werden daarnaast ook de leveringen ontvangen van de bestellingen die reeds op 01/06/2023 en 17/10/2023 werden geplaatst. Op 15/04/2024 werd het geheel van deze bestellingen ontvangen, waarvan de aantallen hieronder zijn weergegeven.

Bestelling 01/06/2023:

- 7.500.000 stuks 0,10 EUR
- 17.000.000 stuks 0,20 EUR
- 2.000.000 stuks 2,00 EUR (herdenkingsmunt EU-voorzitterschap)

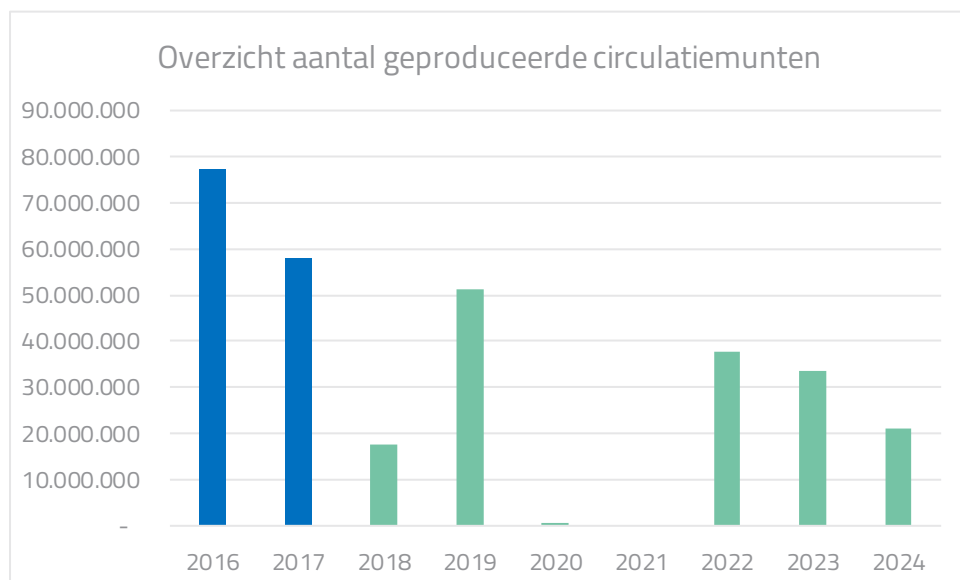
Bestelling 17/10/2023:

- 9.000.000 stuks 0,05 EUR

Tot slot werd op 24 december nog een bestelling geplaatst met bijkomende verkregen kredieten:

- 11.000.000 stuks van 0,05 EUR
- 13.000.000 stuks van 0,10 EUR
- 16.660.000 stuks van 0,20 EUR

Door de late aanvraag op de laatste werkdag van het jaar, nemen we deze bestelling op in de productiecijfers van 2025, aangezien de munten ook het jaarmerk 2025 zullen dragen.

HERDENKINGS- EN VERZAMELMUNTEN 2024

Traditiegetrouw luidde de jaarbeurs 'World Money Fair' in Berlijn ook in 2024 weer de opening van het commerciële jaar in voor het grote publiek, hoewel er reeds in januari een muntpresentatie plaatsvond voor een beperkt aantal genodigden. Zowel herdenkingsmunten.be als de KMB zelf tekenden hierbij present, waarbij de muntmeester op 2 februari de verzamelaars de gelegenheid gaf om persoonlijk met hem in contact te treden via een korte signeursessie. De speciaal voor deze beurs uitgegeven 'WMF-set 2024', met als thema "Stoofvlees", kon ter plekke aangekocht worden.

Het volledige jaarprogramma van 2024 werd goedgekeurd door de minister van Financiën dhr. Vincent Van Peteghem op 4 september 2023. De weerhouden thema's en de maximale oplages waren de volgende:

Denominatie	Thema	Uitvoering	Max. oplage
2 euro	Belgisch voorzitterschap van de EU	Bi-color (FDC)	125.000
2 euro	Belgisch voorzitterschap van de EU	Bi-color (Proof)	5.000
2 euro	Strijd tegen kanker in België	Bi-color (FDC)	125.000
2 euro	Strijd tegen kanker in België	Bi-color (Proof)	5.000
2,5 euro	James Ensor jaar	Messing	25.000
2,5 euro	De bij in België	Messing	25.000
5 euro	Lucky Luke	Kopernikkel	15.000
10 euro	75 jaar NAVO	925 °/°° zilver	3.000
12,5 euro	25-jarig huwelijksjubileum koningspaar	999 °/°° goud	2.500

20 euro	Team Belgium	925 ‰ zilver	2.500
FDC set	FDC set 2024 thema 'Namen' + beide 2,5 euro muntstukken	Diverse	6.000
Proof Set	Proof set 2024	Diverse	500
Benelux set	Benelux set 2024	Diverse	3.500
WMF set	Stoofvlees	Diverse	500

Aangezien de Belgische koning nog steeds de uitgevende autoriteit is, werden met betrekking tot de herdenkingsmunten de volgende uitgiftebesluiten gepubliceerd:

- KB van 12/12/2023 betreffende de uitgifte in 2024 van herdenkingsmuntstukken *(gepubliceerd in Belgisch Staatsblad op 10/01/2024)*.
- KB van 12/12/2023 betreffende de uitgifte in 2024 van het herdenkingsstuk van twee euro, ter gelegenheid van het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie tijdens de eerste jaarhelft van 2024 *(BS 10/01/2024)*.
- KB van 24/04/2024 betreffende de uitgifte in 2024 van het herdenkingsstuk van twee euro, ter ere van de strijd tegen kanker in België *(BS 08/05/2024)*.

MUNTPRESENTATIES

Het lastenboek verplicht de opdrachtnemer om jaarlijks voor elke uitgifte van een twee euro herdenkingsmunt de muntpresentaties voor zijn rekening te nemen. De locatie waarop dit plaatsvindt wordt daarbij kosteloos aangeboden door de opdrachtgever, zijnde de KMB.

Het eerste presentatie-evenement van het jaar vond op maandagavond 15 januari 2024 plaats in het Hôtel des Finances (kabinet minister van Financiën), en stond in het teken van de onthulling van de twee euro munt ter gelegenheid van het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. In het bijzijn van heel wat Europese ministers van Financiën, verzorgde minister van Financiën Vincent Van Peteghem de openingspeech, waarna de voorzitter van de ECB, mevr. Christine Lagarde eveneens een korte toespraak hield alvorens ten slotte door de Muntmeester werd overgegaan tot de effectieve onthulling van de munt.

De tweede twee euromunt van het jaar 2024 werd een eerbetoon aan de strijd tegen kanker in België. Deze munt kon aan het publiek gepresenteerd worden tijdens de slotshow van het inzamen- en fietsevenement de '1.000 km', dat door Kom op tegen Kanker georganiseerd werd in Mechelen. Tijdens deze slotshow namen vanop het podium op de Grote Markt in Mechelen zowel de minister van Financiën, de directeur van Kom op tegen Kanker als de Muntmeester het woord, waarna de munt publiekelijk onthuld werd.

DESIGNS

---

2 euro – Belgisch EU-voorzitterschap

Het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie werd symbolisch weergegeven op de twee euro herdenkingsmunt door een zwerm van 27 zwaluwen (die de 27 lidstaten vertegenwoordigen). De symboliek is ook te vinden in het feit dat de zwaluwen saamenhorig bewegen, met desondanks individuele bewegingsruimte voor elk lid van de groep.

Links onderaan staat op de munt de Engelse tekst te lezen 'BELGIAN PRESIDENCY OF THE COUNCIL OF THE EU 2024'. Centraal over de munt bevinden zich de 27 zwaluwen (27 lidstaten) om de landsaanduiding BE heen. Geheel links op de munt staan de initialen van ontwerpster Iris Bruijns, 'IB', met hieronder het muntmeesterteken (een erlenmeyer met aster) en het munthuisteken van de Koninklijke Nederlandse Munt (de Mercuriusstaf).

---

2 euro – Strijd tegen kanker in België

De tweede twee euromunt van 2024 stond in het teken van de strijd tegen kanker in België, als eerbetoon aan en aanmoediging van alle personen, zowel patiënten als naasten van patiënten, die in ons land te maken krijgen met deze ziekte in al haar varianten.

De voorzijde toont bovenaan een gestileerde regenboog als symbool van hoop op een kankervrije wereld, met daarin de land- en jaarvermelding BE 2024. Centraal is de weergave van een hartslag te vinden, in de vorm van een bewustzijnslijntje dat vaak wordt opgespeld om onze solidariteit te betuigen met de patiënt. Onderaan staat de tweetalige inscriptie '*Lutte contre le cancer*' - Strijd tegen kanker vermeld, omgeven door de initialen 'IB' van ontwerpster Iris Bruijns, het muntmeesterteken en het munthuisteken van de Koninklijke Nederlandse Munt.

2,5 euro – James Ensor jaar & de bij

De eerste 2,5 euromunt in 2024 werd uitgegeven ter gelegenheid van de verscheidene activiteiten en tentoonstellingen die gedurende het hele jaar het oeuvre van James Ensor belichtten, 75 jaar na het overlijden van de Belgische kunstenaar. De voorzijde van de munt toont in de achtergrond de twee centrale figuren uit het schilderij 'De intrige'. Daaroverheen rechts is in reliëf het werk 'Zelfportret met Bloemenhoed' zichtbaar, met onderaan de signatuur van Ensor, de referentie naar het James Ensor jaar.

Via de *coincard* waarin deze 2,5 euro munt werd uitgegeven, konden de verzamelaars tevens een gratis NFT² downloaden en bewaren. De NFT betreft een digitale afbeelding, met een eigendomscertificaat, van een schilderij van Ensor (met in totaal vijf mogelijke schilderijen, die als NFT verschillen in zeldzaamheid).

De tweede 2,5 euromunt bezat als thema de bij in België. Op de beeldzijde zijn een bij en een gestileerde kersenbloesem te zien, met daarachter de Belgische landkaart in de vorm van een honingraat. Deze landkaart wordt meer of minder zichtbaar als het muntstuk wordt bewogen. Deze munt werd voorgesteld aan het publiek tijdens de opening van de week van de bij op 26 mei in de plantentuin te Meise.

---

² NFT: staat voor *Non-Fungible Token*. Een NFT is een digitaal eigendomscertificaat, opgeslagen op een blockchain.

Op de muntzijde staan de nominale waarde, het jaartal en de Europese landkaart afgebeeld, omgeven door het drietalige omschrift BELGIË-BELGIQUE-BELGIEN. Het Belgische muntmeesterteken en het munthuisteken zijn onderaan te zien, met rechts hiervan de initialen van ontwerpster Iris Bruijns.

---

5 euro – Lucky Luke

Net zoals de vorige jaren werd ook in 2024 de vijf euromunt gebruikt om een Belgische stripheld te eren. Dit jaar viel de eer te beurt aan Lucky Luke, de cowboy in het Wilde Westen. De helft van deze vijf euro muntstukken werd uitgegeven in reliëf, voor de andere helft van de uitgaven werden de stukken ingekleurd. Deze munten tonen op de voorzijde telkens Lucky Luke, zittend op zijn paard en trouwe metgezel, Jolly Jumper.

Op de keerzijde staan de nominale waarde, het jaartal en de Europese landkaart afgebeeld, omgeven door het drietalige omschrift BELGIË-BELGIQUE-BELGIEN. Het Belgische muntmeesterteken en het munthuisteken zijn onderaan te zien, met rechts hiervan de initialen 'IB' van ontwerpster Iris Bruijns.

---

10 euro – 75 jaar NAVO

De zilveren tien euro herdenkingsmunt stond in 2024 in het teken van het 75-jarig jubileum van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, oftewel NAVO, waarvan België deel uitmaakt en die dankzij het hoofdkantoor in Brussel een bijzondere link met ons land heeft.

Op de beeldzijde bevindt zich het embleem van de NAVO, geprojecteerd over een globe en opgebouwd uit verscheidene puntjes om het intergouvernementele aspect van de organisatie te benadrukken. De afkorting van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie is in het Engels, Nederlands en Frans weergegeven. Ook het jubileum zelf is aangeduid in deze drie talen. Rondtekst: NATO * NAVO * OTAN * 75 YEARS * JAAR * ANS, met telkens de NAVO-ster als spatiëring.

De keerzijde draagt het portret van Koning Filip. Deze zijde toont Koning Filip in zijaanzicht naar rechts, zijn monogram en het jaartal '2024' in een elf-hoekige vorm. In de buitenrand is de landsnaam in de drie officiële talen weergegeven, aangevuld met het munthuisteken, het inschrift '10 EURO', het muntmeesterteken en de initialen 'LL' van ontwerper Luc Luycx.

12,5 euro – 25-jarig huwelijksjubileum van het koningspaar

De gouden 12,5 euromunt was net zoals de voorbije jaren ook weer thematisch gelinkt aan het koningshuis. In 2024 werd het 25-jarige huwelijksjubileum van koning Filip en koningin Mathilde gevierd op de munt. De voorzijde toont het portret van het koningspaar, met bovenin het cijfer '25' en in het midden onderin het gezamenlijk monogram. Iris Bruijns tekende voor het ontwerp.

De keerzijde draagt het portret van koning Filip in zijaanzicht naar rechts, zijn monogram en '2024' in een elf-hoekige vorm. In de buitenrand is de landsnaam in de drie officiële talen weergegeven, alsook het munthuisteken, de nominale waarde, het muntmeesterteken en de initialen 'LL' van ontwerper Luc Luycx.

---

20 euro – Team Belgium

Voor de zilveren twintig euro herdenkingsmunt in 2024 werd beslist om in samenwerking met het BOIC een 'Team Belgium'-munt te creëren, ter gelegenheid van de deelname van de Belgische delegatie aan de Olympische Spelen in Parijs.

De munt toont links op een verhoogd vlak het goudkleurige *Team Belgium* logo. Rechts op het spiegellend vlak bevindt zich een weergave van 'the Embrace', de huisstijl van BOIC tijdens de Olympische Spelen van Parijs. Dit symbool stelt twee armen voor die zich uitstrekken om mensen te omhullen en omhelzen, om zo de boodschap van eenheid te verspreiden. Het uiteinde van de armen is niet te zien, om het idee van oneindigheid te geven. Het ontwerp van de munt werd vervaardigd door Iris Buijns.

De munt werd voorgesteld op 25 juni tijdens een persconferentie.

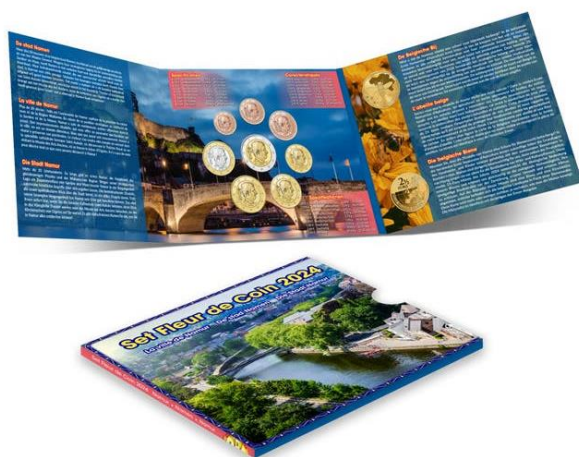
De keerzijde toont het portret van koning Filip, in zijaanzicht naar rechts in een elfhoekige vorm, met ernaast zijn monogram en '2024'. In de buitenrand is de landsnaam in de drie officiële talen weergegeven, alsook het munthuisteken, de nominale waarde, het muntmeesterteken en de initialen 'LL' van ontwerper Luc Luycx.

FDC Set 2024

De Fleur De Coin (FDC) set voor het jaar 2024 belichtte de stad Namen, nadat de voorbije jaren al Brussel (2019), Antwerpen (2020), Luik (2021), Gent (2022), en Eupen (2023) in de kijker werden gezet. De twee 2,5 euro herdenkingsmunten van 2024 werden eveneens mee opgenomen in de FDC set.

Beneluxset 2024

In 2024 droeg ons land, net zoals de voorbije jaren, weer bij aan de Beneluxset. De Beneluxset 2024 omvat de circulatiemunten in 'Fleur De Coin'-kwaliteit van de drie Benelux-landen, samen met een medaille die werd ontworpen en geslagen door de Koninklijke Nederlandse Munt. Voor deze editie werd het 80^e jubileum van het Benelux douane verdrag als centraal thema van de set gekozen.

World Money Fair set 2024

Zoals traditioneel het geval is, werd ter gelegenheid van de *World Money Fair* in Berlijn een speciale set voorzien, die enkel te verkrijgen was op de muntbeurs. Het centrale thema voor de jaren 2021, 2022 en 2023 betrof 'Belgische specialiteiten', en ook dit jaar werd deze rode draad verder gevolgd, met een uitgave in het teken van 'Stoofvlees'.

VERNIETIGING VAN MUNTSTUKKEN

Er werd beslist om tijdens het jaar 2024 geen nieuwe partij muntstukken aan te bieden aan Monea, de onderaannemer die verantwoordelijk is voor de vernietiging. Er werd wel reeds gestart met de voorbereiding van een nieuwe vernietigingsopdracht tegen midden 2025.

2.4.2 SAMENWERKING MET ANDERE EUROLANDEN

Net zoals in 2023, werd ook in 2024 een ruilvereenkomst uitgevoerd met Portugal (Banco de Portugal), waarbij gebruik gemaakt kon worden van de Belgische voorraad muntstukken van één en twee eurocent, die voor ons land overtollig zijn sinds de afrondingregels. Door deze stukken te gebruiken in een ruiloperatie, kan zowel de vernietiging van de één & twee eurocentstukken als een productie van de hiertegen geruilde denominatie vermeden worden. In totaal werden op die manier twintig miljoen stukken van twee eurocent en vijftien miljoen stukken van één eurocent geruild tegen 1.100.000 stukken van vijftig eurocent uit Portugal. De uitvoering van de (overzeese) transporten vond plaats gedurende de maand mei.

Eind 2024 werd eveneens een akkoord gesloten met de Kroatische Nationale Bank voor de verkoop van muntstukken van één & twee eurocent uit de Belgische stocks. Eerder had de KMB reeds in 2022 een verkoopovereenkomst afgesloten met de Kroatische Nationale Bank, die destijds in de voorbereidingen voor de invoering van de euro als nationale denominatie vanaf 2023 de eigen productie wenste te aan te vullen met ingevoerde stukken uit de andere eurozone landen. In totaal werden toen 35 miljoen stukken van één eurocent, 43 miljoen stukken van twee eurocent en 35 miljoen stukken van één euro aangekocht door Kroatië.

Ditmaal werd overeengekomen om een totaal van 30,1 miljoen stukken van één eurocent en twintig miljoen stukken van twee eurocent te verkopen. De transporten hiervoor zullen uitgevoerd worden gedurende het tweede kwart van 2025.

3 Besluit kwaliteitsmanagement 2024 en vooruitblik 2025

In de zomer van 2024 werd het beoogde contract getekend met de Nationale Bank om de verhuis van het labo te finaliseren in het nieuwe cashcenter van de NBB te Zellik vanaf 1 januari 2025. De tweede jaarhelft stond dan ook in het teken van de voorbereiding van deze verhuisoperatie.

Daarnaast werd zoals verhoopt de ISO 9001:2015 certificatie verlengd voor een periode van drie jaar door een externe accreditatieinstelling. Dit bewijst opnieuw dat de huidige structuur en organisatie van de dienst voldoet aan de noodzakelijke kwaliteitsnormen.

De KMB streefde ook naar het meer bewust maken van het opotgedrag van burgers via de opstart van een communicatiecampagne. Daarnaast bleven we ook in overleg met onze stakeholders om de stocks nauwgezet op te volgen en de beschikbare budgetten voor productie zo optimaal mogelijk te spenderen. Ook internationaal bleef de KMB actief met vertegenwoordigingsopdrachten en het sluiten van enkele bilaterale overeenkomsten om de overtollige één en twee eurocent een bestemming te geven.

Giovanni Van de Velde

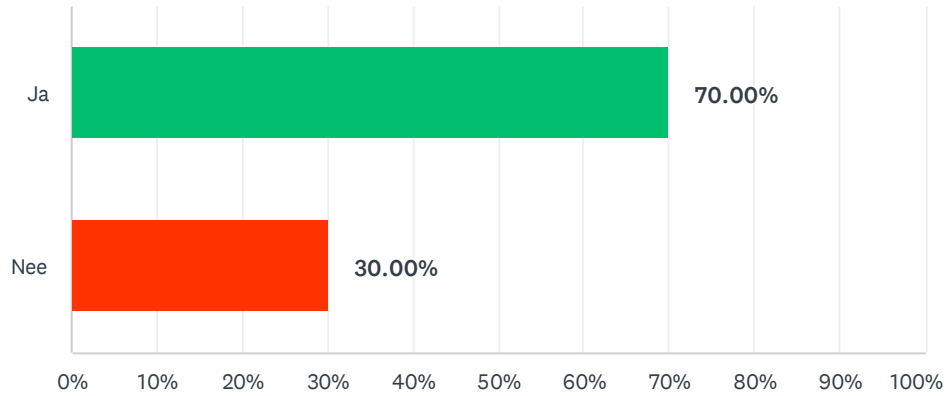
Muntmeester

4 Bijlagen

- Bijlage 1: Tevredenheidsenquête
- Bijlage 2: Overzicht commerciële productie & non conformiteiten
- Bijlage 3: Historisch overzicht ruilovereenkomsten

V1 Heeft u het voorbije jaar contact (telefonisch, per mail of fysiek) gehad met medewerkers van het waarborgkantoor?

Beantwoord: 20 Overgeslagen: 0

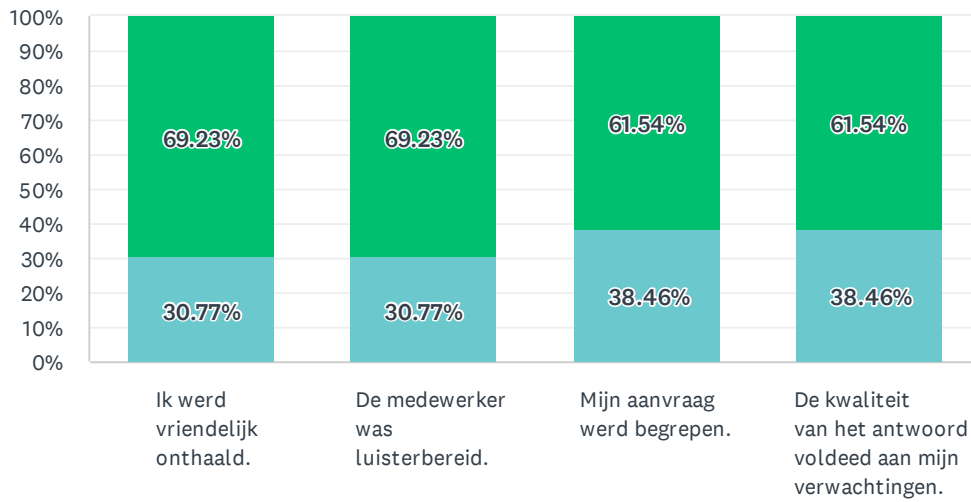

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Ja	70.00%	14
Nee	30.00%	6
TOTAAL		20

V2 Beoordeel onderstaande stellingen:

Beantwoord: 13 Overgeslagen: 7

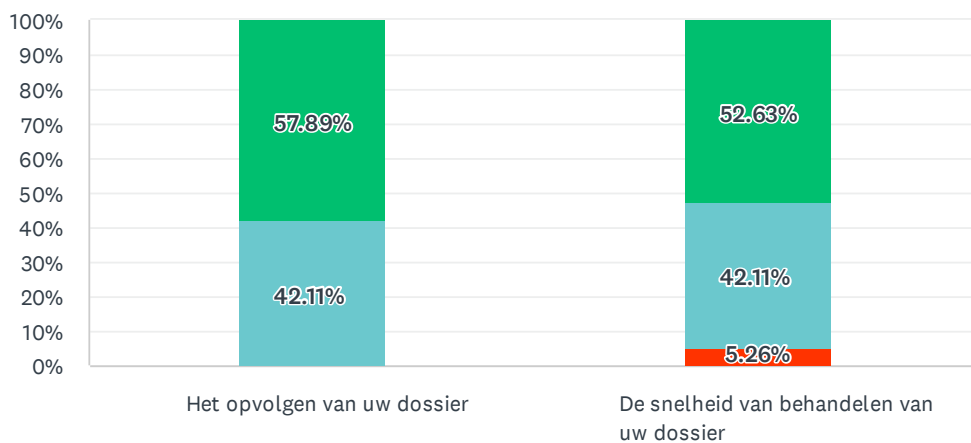

■ Helemaal n...
 ■ Eerder niet ...
 ■ Eerder akk...
 ■ Helemaal a...

	HELEMAAL NIET AKKOORD	EERDER NIET AKKOORD	EERDER AKKOORD	HELEMAAL AKKOORD	TOTAAL	GEWOGEN GEMIDDELDE
Ik werd vriendelijk onthaald.	0.00% 0	0.00% 0	30.77% 4	69.23% 9	13	3.69
De medewerker was luisterbereid.	0.00% 0	0.00% 0	30.77% 4	69.23% 9	13	3.69
Mijn aanvraag werd begrepen.	0.00% 0	0.00% 0	38.46% 5	61.54% 8	13	3.62
De kwaliteit van het antwoord voldeed aan mijn verwachtingen.	0.00% 0	0.00% 0	38.46% 5	61.54% 8	13	3.62

V3 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten?

Beantwoord: 19 Overgeslagen: 1

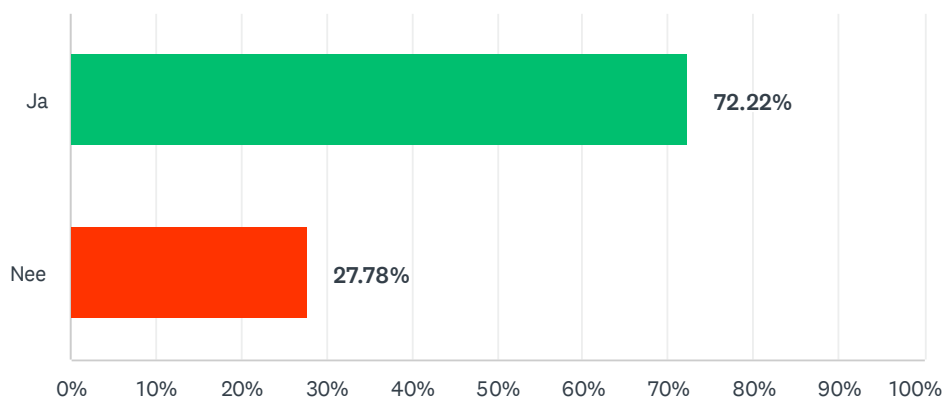

■ Zeer ontev...
 ■ Ontevreden
 ■ Tevreden
 ■ Zeer tevre...

	ZEER ONTEVREDEN	ONTEVREDEN	TEVREDEN	ZEER TEVREDEN	TOTAAL	GEWOGEN GEMIDDELDE
Het opvolgen van uw dossier	0.00% 0	0.00% 0	42.11% 8	57.89% 11	19	3.58
De snelheid van behandelen van uw dossier	5.26% 1	0.00% 0	42.11% 8	52.63% 10	19	3.42

V4 Bent u een fabrikant?

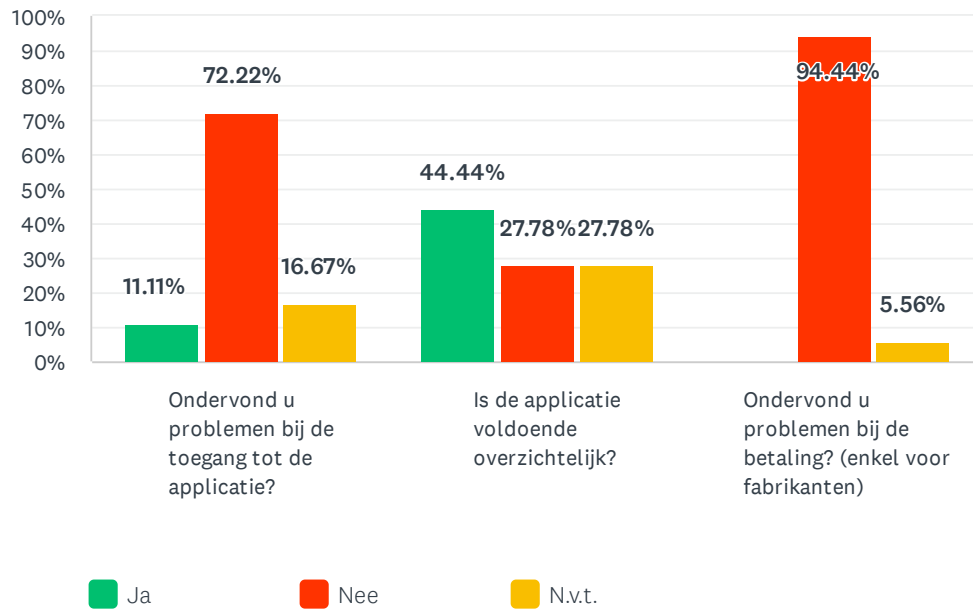
Beantwoord: 18 Overgeslagen: 2

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Ja	72.22%	13
Nee	27.78%	5
TOTAAL		18

V5 Beoordeel onderstaande stellingen:

Beantwoord: 18 Overgeslagen: 2

	JA	NEE	N.V.T.	TOTAAL	GEWOGEN GEMIDDELDE
Ondervond u problemen bij de toegang tot de applicatie?	11.11% 2	72.22% 13	16.67% 3	18	1.87
Is de applicatie voldoende overzichtelijk?	44.44% 8	27.78% 5	27.78% 5	18	1.38
Ondervond u problemen bij de betaling? (enkel voor fabrikanten)	0.00% 0	94.44% 17	5.56% 1	18	2.00

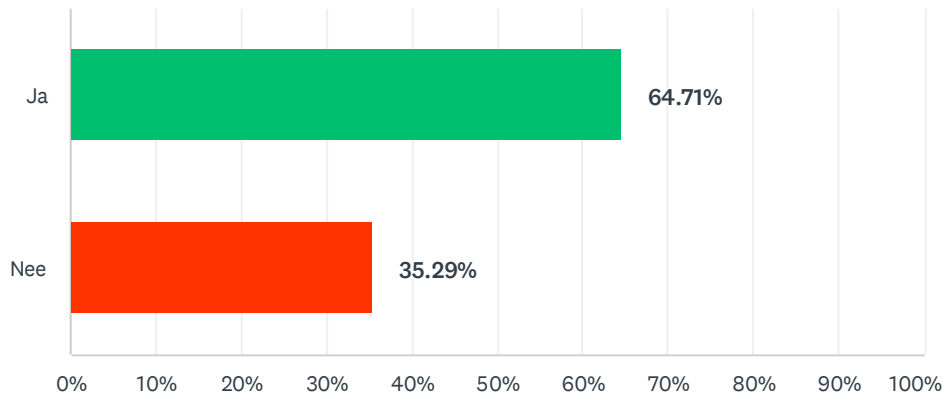
V6 Geef hier uw eventuele opmerkingen of suggesties aangaande de applicatie:

Beantwoord: 4 Overgeslagen: 16

#	REACTIES	DATE
1	Depuis le premier contact en 2017 j'ai toujours été bien accueilli avec beaucoup de sympathie et professionnalisme. En vous remerciant bien à vous .	12/5/2024 9:40 AM
2	Veel omslachtig om dat het eindresultaat te geraken zou eenvoudiger kunnen	12/4/2024 2:31 PM
3	Je vous remercie	12/4/2024 8:28 AM
4	De handleiding die on pdf beschikbaar is, zou geïntegreerd moeten worden in de applicatie, vb. Met een API of via i-buttons die meer uitleg geven na er op geklikt te hebben	12/2/2024 5:34 PM

V7 Consulteerde u de handleiding voor de applicatie van het waarborgregister?

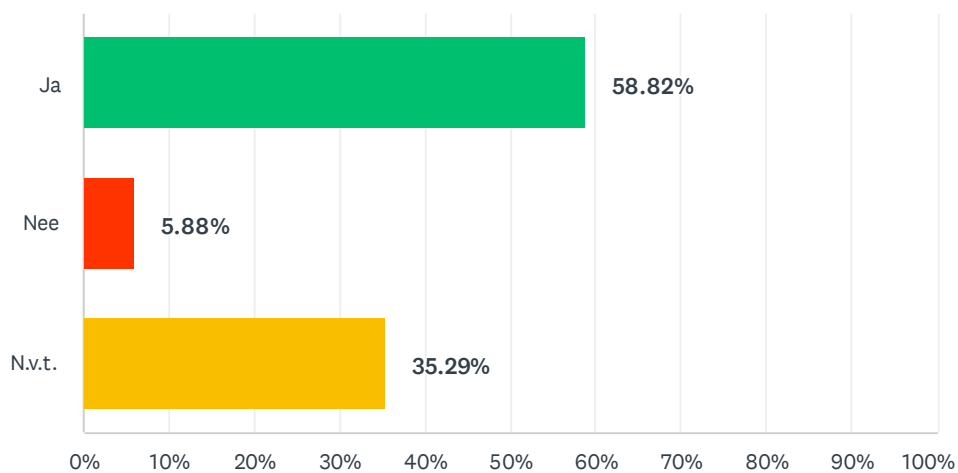
Beantwoord: 17 Overgeslagen: 3

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Ja	64.71%	11
Nee	35.29%	6
TOTAAL		17

V8 Indien ja, is de handleiding voldoende duidelijk?

Beantwoord: 17 Overgeslagen: 3

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Ja	58.82%	10
Nee	5.88%	1
N.v.t.	35.29%	6
TOTAAL		17

V9 Geef hier uw eventuele opmerkingen of suggesties aangaande de handleiding voor de applicatie:

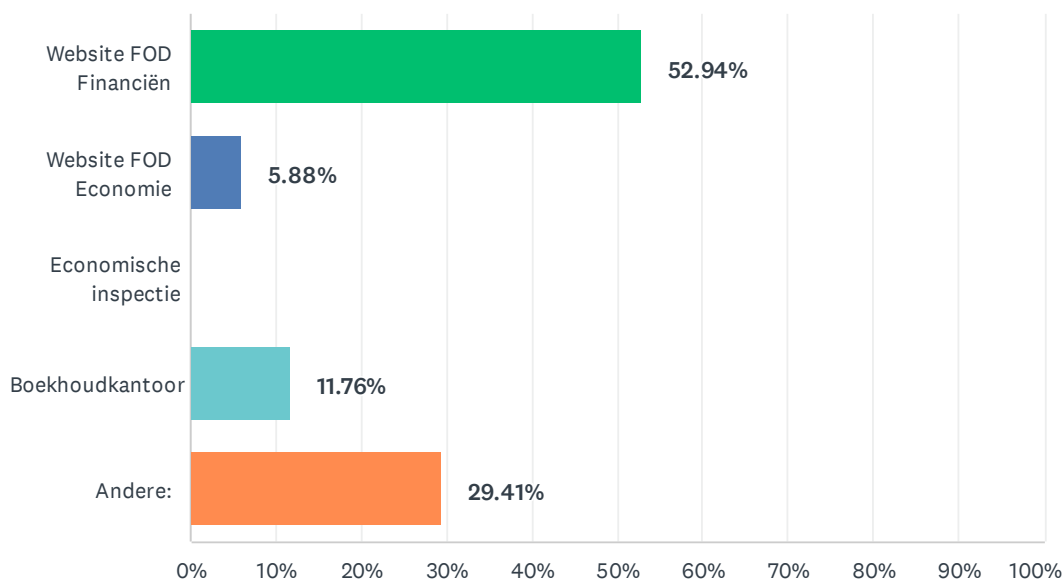
Beantwoord: 2 Overgeslagen: 18

#	REACTIES	DATE
1	Teveel verschillende plaatsen waar je moet gaan zoeken	12/4/2024 2:32 PM
2	Integreer die handleiding in de applicatie zelf	12/2/2024 5:35 PM

V10 Via welk kanaal kent u het Waarborgkantoor?

Beantwoord: 17 Overgeslagen: 3

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Website FOD Financiën	52.94%	9
Website FOD Economie	5.88%	1
Economische inspectie	0.00%	0
Boekhoudkantoor	11.76%	2
Andere:	29.41%	5
TOTAAL		17

#	ANDERE:	DATE
1	Des connaissances dans la profession	12/23/2024 4:11 PM
2	A l'IATA Namur via ma professeure de gestion	12/5/2024 2:31 PM
3	Info via internet over meesterstempels voor juweelontwerpers.	12/4/2024 4:54 PM
4	School	12/4/2024 2:32 PM
5	Opleiding goudsmid	12/2/2024 3:13 PM

Overzicht herdenkingsmunten 2024 - Aperçu pièces commémoratives 2024

Munt - Pièces	PRO-CON-01/02 (fiche 7)	PRO-LAB-03 (fiche 3)	PRO-LAB-03 (fiche 6)
	Validatie - Validation design	Validatie testslag - Validation frappe test	Validatie aanmunting - Validation frappe production
2 euro EU voorzitterschap België BU	04-09-23	21-09-23	06-11-23
2 euro EU voorzitterschap Proof	04-09-23	20-09-23	06-11-23
2 euro Strijd tegen kanker BU	19-03-24	24-04-24	24-04-24
2 euro Strijd tegen kanker Proof	19-03-24	24-04-24	24-04-24
2,5 euro James Ensor jaar	01-02-24	16-04-24	22-04-24
2,5 euro de bij	25-03-24	24-04-24	17-05-24
5 euro Lucky Luke	10-06-24	2/07/2024 (reliëf & kleur)	18-09-24
10 euro 75 jaar NAVO	01-02-24	22-02-24	28-03-24
12,5 euro 25-jarig huwelijksjubileum Koningspaar	27-08-24	18-09-24	22-10-24
		30/04/2024 NOK	
		29/05/2024 NOK	28-06-24
20 euro Team Belgium	26-03-24	25/06/2024 OK	
Set Proof	-	02-02-24	12-03-24
Set FDC - WMF - Benelux	-	10-01-24	19-01-24

Overzicht operaties Ruil- Aankoop- Verkoop ' KMB -andere EU landen'

Jaar	Type	Tegenpartij	IN		UIT	
			Denom.	#	Denom.	#
2024	Ruil	Portugal	€ 0,50	1.100.000	€ 0,01	15.000.000
					€ 0,02	20.000.000
2023	Ruil	Portugal	€ 0,50	900.000	€ 0,01	15.000.000
					€ 0,02	15.000.000
2022	Verkoop	Kroatië	-	-	€ 0,01	35.000.000
					€ 0,02	43.000.000
					€ 1,00	35.000.000
2022	Ruil	Slovakije	€ 0,20	16.000.000	€ 1,00	6.000.000
					€ 2,00	2.500.000
2022	Ruil (Verkoop)	Nederland	-	-	€ 0,20	5.400.000
2021	Ruil (Aankoop)		€ 0,20	5.400.000	-	-
2021	Verkoop	Duitsland	-	-	€ 0,01	45.000.000
					€ 0,02	45.000.000
2020	Ruil	Portugal	€ 2,00	€ 970.625,00	€ 0,01	65.625.000
					€ 0,02	64.250.000
2018	Ruil	Slovenië	€ 0,50	7.500.000	€ 2,00	4.500.000
2017	Aankoop	Nederland	€ 0,01	15.000.000	-	-
			€ 0,02	14.040.000		
2017	Ruil	Oostenrijk	€ 0,05	5.000.000	€ 2,00	15.000.000
			€ 0,10	10.000.000		
2017	Ruil	Slovenië	€ 0,50	5.000.000	€ 2,00	3.000.000
2016-2017	Aankoop	Nederland	€ 0,01	27.000.000		
			€ 0,02	34.000.000		
2015-2016	Ruil	Nederland	€ 0,10	14.000.000	€ 0,20	17.010.000
			€ 0,50	4.000.000		